

Učna tema: GOSPODARSKE SPREMEMBE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA

Datum: torek, 1. 12. 2020

- Cilji :**
- učenec pojasni, zakaj je industrializacija gibalno razvitega sveta,
 - učenec opredeli in pojasni značilnosti gospodarskih sprememb v Evropi in svetu na začetku 20. stoletja,
 - učenec na primerih sklepa o vplivu in posledicah prve svetovne vojne na gospodarstvo,
 - učenec primerja konkretne primere kapitalističnega in socialističnega gospodarskega modela.

Navodila:

1. V SDZ 2. del pregledaš in po potrebi popraviš 1. nalogo na str. 11. (glej zapis: *Rešitev nalog*). Ta naloga je bila podana v torek 24.11. pri 2. uri.
2. V zvezek napišeš naslov: *Gospodarske spremembe v prvi polovici 20. stoletja*.
3. Prebereš besedilo v SDZ 2. del (str. 86 in 87).
4. V SDZ 2. del reši 1. nalogo na str. 86 in 2. Nalogo na str. 87. Odgovore napišeš v svoj zvezek.
5. Prepišeš učno snov v zvezek (glej zapis *učne snovi*).

REŠITEV NALOG

Določitev slovenskih meja po prvi svetovni vojni

1. naloga str. 11

- a) Antantne sile so Italiji v zameno za pomoč v vojni proti centralnim silam obljubile veliko ozemlja.
- b) Italija se je zavezala, da bo najkasneje v mesecu dni po podpisu sporazuma napovedala vojno Avstro-Ogrski.

ZAPIS UČNE SNOVI

Industrijska revolucija in kapitalistični razvoj sta na začetku 20. stoletja določila razmere moči v sodobnem svetu:

- vodilno vlogo v svetovnem gospodarstvu pridobile ZDA,
- 1. svetovna vojna je gospodarsko povsem izčrpala evropske države, ki so bile vključene v vojno,
- preostali svet, ki se ni vključil v industrijski razvoj, je potegnilo v revščino in odvisnost od gospodarskih velesil.

Gospodarstvo po prvi svetovni vojni

• Skoraj vse evropske države so bile pred finančnim zlomom, spopadale so se z gospodarskimi problemi, ki so povzročali nestabilnost in gospodarske krize (Nemčija).

• Evropa je izgubila vodilno mesto v svetovnem gospodarstvu.

• V času fašizma (v Italiji, Nemčiji...) je država nadzorovala gospodarstvo, določala razvoj in prepovedala sindikalno gibanje.

V času med obema vojnama se je v Evropi poleg kapitalističnega pojavil tudi socialistični (ali komunistični) gospodarski model.

KAPITALISTIČNI:

Evropa, ZDA, preostali svet.

- temelji na zasebni lastnini,
- temelj gospodarstva je prosti trg, ki ga oblikujeta tekmovalnost ter zakon povpraševanja in ponudbe,
- cene izdelkov in storitev se svobodno oblikujejo na trgu.

KOMUNISTIČNI:

Sovjetska zveza.

- temelji na državni lastnini,
- plansko gospodarstvo – razširitev proizvodnje določa država; odvisno je od političnih odločitev,
- gospodarstvo ne deluje po zakonu povpraševanja in ponudbe, zato pogosto primanjkuje živil in blaga za široko porabo.